

Spravedlivé důchody i pro příští generace.

Vláda schválila důchodovou reformu připravenou MPSV

30.4.2024 - | KDU-ČSL

Navržená úprava naváže důchodový věk na věk dožití. Cílem je, aby pro budoucí generace byla udržována stejně dlouhá průměrná délka výplaty starobního důchodu jako je tomu dnes, přibližně po dobu 21,5 let.

„Bez důchodové reformy by hrozilo, že současný průběžný penzijní systém narazí na nedostatek zdrojů a důchody by bylo nutné razantně snižovat. Nejde před tím strkat hlavu do písku a balamutit veřejnost, že změny nejsou potřeba. Proto přicházíme s koncepčním a udržitelným návrhem, který zajistí spravedlivé důchody současným seniorům, ale i jejich dětem, vnoučatům a dalším generacím,“ zdůraznil ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL). Konkrétní opatření byla představena už v loňském roce. Přehledně jsou popsána na webu MPSV podle jednotlivých cílových skupin včetně předpokládané účinnosti.

Důchodový věk má být stanovován transparentně

Navržená úprava naváže důchodový věk na věk dožití. Cílem je, aby pro budoucí generace byla udržována stejně dlouhá průměrná délka výplaty starobního důchodu jako je tomu dnes, přibližně po dobu 21,5 let. *„Informace o důchodovém věku budou každému známy při dosažení 50 let. Tedy vždy s dostatečným předstihem, aby lidé věděli, s čím mohou počítat,“* řekl ministr Jurečka. Platí, že pro ročníky 1965 a starší se v oblasti důchodového věku žádné úpravy nenavrhují.

Rodinný vyměřovací základ ocení výchovu dětí a péči o závislé osoby

Novinkou bude také rodinný vyměřovací základ, který ocení výchovu dětí a péči o závislé osoby. Na pečující osobu se pro potřeby výpočtu důchodu bude po dobu péče pohlížet tak, jako by pobírala průměrnou mzdu. Pokud bude pečující také pracovat, jeho skutečný výdělek se k rodinnému vyměřovacímu základu přičte. Tento systém postupně nahradí výchovné. Platí ale, že výchovné zůstane každému, komu již bylo přiznáno.

Lidé v nejnáročnějších profesích mohou odejít dříve do důchodu

Na základě odborných analýz Ministerstva zdravotnictví byl stanoven okruh osob, které získají zvýhodnění formou snížení důchodového věku, a to na základě kategorizace rizik podle zákona o ochraně veřejného zdraví. S účinností od 1. ledna 2025 budou nad rámec již nyní vymezeného okruhu osob do tzv. náročných profesí doplněny:

- všechny osoby pracující na pracovištích s přítomností rizik kategorie 4,
- osoby pracující na pracovištích s výskytem vybraných rizik kategorie 3 – celková fyzická zátěž, vibrace, zátěž teplem a zátěž chladem.

Návrh zohledňuje práce v náročné profesi v období 10 let před účinností zákona. Poté, co zákon vejde v platnost, bude možné získat nárok na snížení důchodového věku maximálně o 15 měsíců při odpracování 2 200 směn. Snížení věku až na 30 měsíců bude možné po odpracování 4 400 směn, což odpovídá asi 20 letům práce.

Zvýší se minimální procentní výměra všech důchodů

Reformou dojde i téměř ke zdvojnásobení minimální výše základní a procentní výměry starobního důchodu a invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na částku odpovídající 20 % průměrné mzdy. U invalidního důchodu pro invaliditu druhého a prvního stupně půjde o poměrné snížení (polovina, respektive třetina), stejně tak u pozůstalostních důchodů (vdovské a vdovecké polovina, sirotčí 40 %).

Pracující senioři budou více zvýhodněni

Dalším opatřením je zvýhodnění práce v důchodu. *„Reforma myslí i na zvýšení motivace lidí, kteří chtějí a mohou pracovat v seniorním věku. Právě na vrcholu své kariéry mají lidé trhu práce stále co nabídnout, zejména pak své bohaté celoživotní zkušenosti a expertízu. Profitovat pak mohou nejen oni sami v podobě dalšího příjmu, ale také třeba samotné firmy,“* uvedl ministr Jurečka. Návrh předpokládá nahrazení trvalého zvyšování důchodů o malé částky snížením sazby pojistného o 6,5 % pro všechny starobní důchodce s výdělečnou činností. V případě OSVČ bude sníženo pojistné také o 6,5 %. Sazba pojistného placeného zaměstnavatelem zůstane zachována.

Další úpravy směřující k udržitelnosti systému

Mezi další změny, které jsou součástí důchodové reformy, patří také poloviční krácení procentní výměry předčasného starobního důchodu u osob, které získaly aspoň 45 let doby pojištění. Dojde také k prodloužení lhůty pro obnovu nároku na vdovský či vdovecký důchod. Ta bude opět činit 5 let, což umožní většímu okruhu vdov a vdovců čerpat pozůstalostní důchod.

Od roku 2027 se také budou moci manželé nebo partneři rozhodnout, že si rozdělí dosažené vyměřovací základy napůl za období, kdy oba pracovali s účastí na pojištění. Při výpočtu důchodu se na ně bude v tomto období pohlížet tak, jako by měli stejný příjem. Opatření má za cíl zajistit vyšší důchod partnerovi, který měl nižší příjem v produktivním věku.

Do výpočtu důchodů se bude nově započítávat také úspěšně dokončené doktorské studium, pro které bude zaveden nový typ náhradní doby pojištění.

Reformou se důchody přizpůsobí postupnému stárnutí společnosti. Od roku 2026 až do 2035 se tak bude postupně snižovat zápočet osobního vyměřovacího základu, a to na 90 % pro důchody přiznávané v roce 2035 a později. Také procento za rok pojištění se sníží z 1,5 % na 1,45 % pro důchody přiznané v roce 2035 a později. Průměrná výše nově přiznávaných důchodů ale i přes toto opatření stabilně poroste, za 10 let přibližně o 10 tisíc korun.

„Stále platí, že důchody pravidelně každoročně navyšujeme, a tak to i zůstane. Stejně tak senioři vždy zůstanou chráněni proti případné vysoké inflaci. Důchody o inflaci plně valorizujeme, jen jsme změnili systém tak, aby dostatečně podpořil i seniory s nižšími důchody a byl hlavně udržitelný,“ upozornil ministr Jurečka.

<https://www.kdu.cz/aktualne/zpravy/mpsv-spravedlive-uchody-i-pro-pristi-generace-vla>